

SELETUSKIRI

Tõrva Vallavolikogu määruse eelnõu „Valga maakonna arengustrateegia 2035+“ juurde

Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37⁴ lõike 1 alusel.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus § 37³ lg 1 sätestab, et maakonnal peab olema arengustrateegia, mis on aluseks maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ja koostööpartnerite poolt ühiselt maakonna arengu suunamisel, ühiselt tehtavate ja omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeringute kavandamisel, investeringuteks toetuse taotlemisel ning kohaliku omavalitsuse üksustele antud ühiste ülesannete täitmisel.

§ 37⁴ lg 1 kohaselt kiidetakse maakonna arengustrateegia heaks hiljemalt 15. jaanuaril ja see hõlmab vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Arengustrateegia vaadatakse üle ja seda uuendatakse vähemalt kord nelja aasta jooksul.

§ 37⁴ lg 3 sätestab, et maakonna arengustrateegia eelnõu koostab kohaliku omavalitsuse üksuste määratud koostööorgan ja eelnõu esitatakse heakskiitmiseks asjaomastele valla- või linnavolikogudele. Sama paragrahv lg 5 sätestab, et valla- või linnavalitsus avalikustab maakonna arengustrateegia eelnõu valla või linna veebilehel või volitab koostööorganit avalikustama maakonna arengustrateegia eelnõu ka koostööorgani veebilehel vähemalt kaheks nädalaks.

Valga maakonna arengustrateegia avalik väljapanek toimus 27.12.2018- 14.01.2019. Lisaks edastati eelnõu ja tegevuskava tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks maakonna kohalike omavalitsuste volikogude volinikele e-posti teel.

Eelnõu sisu

Valga maakonna arengustrateegia eesmärgiks on maakonna arengu strateegiline planeerimine aastani 2035 ja sellest edasi. Arengustrateegia on maakonna tasakaalustatud arengu kavandamise ja suunamise aluseks.

Arengustrateegia dokumendi juurde kuulub 2 lisa. Dokumendi lisa 1 on Valga maakonna hetkeolukorra ülevaade, lisa 2 on Valga maakonna arengustrateegia seosed teiste arengudokumentidega.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37⁴ lõike 2 järgi peab maakonna arengustrateegial olema tegevuskava või valdkondlikud tegevuskavad, mis ei pea hõlmama kogu arengustrateegia kehtivuse perioodi.

Valga maakonna arengustrateegia tegevuskava aastateks 2019-2023 ja seirenäitajad on soovitatav maakonna kohalike omavalitsuste volikogude poolt kinnitada eraldi otsusega. Otsusega kinnitatud tegevuskava ja seirenäitajad suunatakse Valgamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule kinnitamiseks pärast kohalike omavalitsuste otsust.

Valgamaa on avatud, targa ja nutika majandusega, sotsiaalselt sidus ja looduslähedase elukeskkonnaga maakond. Eesti Lõunavärv, spordi- ja tervisedenduse keskus ning atraktiivne koostööpiirkond, mida iseloomustavad ettevõtlikkus, uuenduslikkus, hoolivus ja eripalgeliste kultuuride põimumine. Valgamaa on kuldaväärt elukoht eneseteostamiseks elukaare igas punktis.

Valgamaa arengus käsitletakse nelja prioriteetset valdkonda- inimareng, majandusareng, tehniline taristu ja ühistransport, turism ja maine. Neist lähtuvad Valgamaa neli strateegilist eesmärki:

- 1) Valgamaa on kvaliteetse elukeskkonnaga hästi toimiv maakond.
- 2) Valgamaa on ettevõtlik maakond, kõrget lisandväärtust loovate, ekspordipotentsiaali suurendavate ja elanike heaolu tagavate töökohtadega.
- 3) Valgamaa on looduskeskkonda väärtustav kiirete ühendustega maakond.
- 4) Valgamaa on atraktiivne ja hea mainega külustuskeskkond.

Maakonna arengustrateegia ülesandeks on suunata maakondliku tasandi (ühis)tegevusi, olla aluseks taotluste esitamisel riiklike toetuste saamiseks ja tuua välja vajadused riikliku poliitika suunamiseks. Valgamaa 2035+ elluviimisel on kesksel kohal koostöövõrgustikel põhinev arendustöö, millesse on haaratud elanikud, huvirühmad, kohalikud omavalitsused, koostööorganisatsioonid, ettevõtted ja keskvalitsuse asutused.

Valga maakonna arengustrateegia 2035+ on kooskõlas Valgamaa maakonnaplaneeringuga, mis käsitleb maakonna ruumilist arengut.

Valga maakonna arengustrateegia 2035+ elluviimist, seiret ja uuendamist koordineerib Valgamaa Omavalitsuste Liidu (VOL) üldkoosolek (maakonnas omavalitsuste poolt nimetatud maakondliku arendusorganisatsiooni juhtorgan), kes vajadusel sõlmib töölepingu(d) nende ülesannete elluviimiseks või delegeerib osa ülesandeid sihtasutusele Valgamaa Arenguagentuur (SVA).

Tegevuskava 2019-2023+ elluviimise eest vastutab iga tegevuse juures välja toodud vastutav organisatsioon või organisatsioonid. Strateegia elluviimiseks vajalikke tegevusi rahastatakse läbi erinevate Euroopa Liidu toetusmeetmete, otse riigieelarvest või huvitatud organisatsioonide/asutuste eelarvest.

Valgamaa Omavalitsuste Liit korraldab seireandmete kogumise ja analüüsimise maakonna arengustrateegia elluviimise mõju hindamiseks.

Strateegia seire ja hindamine on kavandatud kahel tasandil:

1. valdkondlikes tegevuskavades kajastatud objekte/projekte ning neis välja toodud indikaatoreid seiratakse jooksvalt, omamaks ülevaadet, millises staadiumis on kavade elluviimine. Kord aastas koostab Valgamaa Omavalitsuste Liit ülevaate, millised projektid on ellu viidud, millised mitte, samuti täiendatakse rakenduskavasid vajadusel uute projektidega;
2. igal neljandal aastal viiakse ellu põhjalikum seire strateegiliste eesmärkide täitmise osas. Arengustrateegia seire korraldamiseks määrab Valgamaa Omavalitsuste Liit vastutajad.

Valga maakonna arengustrateegia koostamise materjalid on kättesaadavad valgamaa.ee portaalis.

Strateegia koostamisel on arvestatud Rahandusministeeriumi poolt välja töötatud maakonna arengustrateegia koostamise juhendiga.

Eelnõu võrdlev analüüs

Eelnõu on kooskõlas kehtivate seaduste ja teiste õigusaktidega. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ määruse jõustumisel muutub kehtetuks „Valgamaa arengustrateegia 2020“

Määruse mõjud

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37³ lg 11 kohaselt võetakse riigieelarvest kohaliku omavalitsuse üksustele juhtumipõhiste toetuste andmisel, riiklike investeeringute kavandamisel ja riigiasutuste osutatavate teenuste kättesaadavuse muutmisel maakonnas arvesse maakondlikus arengustrateegias kavandatud arengueesmärke ja kajastatud tegevuskogumeid.

Määruse jõustumine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37⁴ lg 6 kohaselt loetakse maakonna arengustrateegia vastuvõetuks ja see jõustub pärast seda, kui vähemalt kaks kolmandikku maakonna selliste kohaliku omavalitsuse üksuste volikogudest, mille elanike koguarv moodustab vähemalt kaks kolmandikku maakonna elanike koguarvust ning mille hulka peab kuuluma ka maakonnakeskuseks olev kohaliku omavalitsuse üksus, on selle määrusega heaks kiitnud hiljemalt 15. jaanuaril. Maakonnakeskuseks loetakse kohaliku omavalitsuse üksust, mis on maakonnaplaneeringus maakonnakeskusena nimetatud.

Eelnõu koostaja: Tõrva Vallavalitsus

Eelnõu esitaja: Valgamaa Omavalitsuste Liit

Eelnõu ettekandja: maakonna arengustrateegia koordinaator Mare Raid